
NE *a* NOVE
EKONOMSKE
analize

FEBRUAR 2019.

PRAVE INFORMACIJE ZA PRAVE ODLUKE

SVAKOG POSLEDNJEG PETKA U MESECU. PIŠU POZNATI EKONOMISTI I REVIZORI.

Za uspešno vođenje biznisa, nije dovoljno da samo prikupite informacije. Za prave poslovne odluke potrebno je da se one stave u kontekst, da se analiziraju, povežu i uporede. Dakle, tačne i potpune informacije predstavljaju više od novca. Za mudre poslovne ljude one su: sigurnost prilikom planiranja, fleksibilnost prilikom realizacije i korektivni faktor u razvoju poslova.

Zbog toga je Business Info Group, kao renomirana medijska kuća iz oblasti ekonomskog novinarstva, pokrenula novu uslugu koju pruža grupa renomiranih ekonomskih eksperata u okviru novoformiranog Business Intelligence Balkans – Nove ekonomske analize.

Naš tim stručnjaka sastavljen je od:

- Nezavisnih ekonomista/analitičara, profesora fakulteta sa dugogodišnjim iskustvom u analizi podataka
- Analitičara sa iskustvom u realnom sektoru
- Novinara sa velikim iskustvom u nalaženju i obradi različitih vrsta informacija
- Stranih eksperata sa velikim iskustvom u risk advisory oblasti

Business Intelligence Balkans vam nudi inovativne online proizvode:

- Kratke mesečne analize i objašnjenja zvaničnih podataka i ekonomskih pokazatelja
- Kratke mesečne analize poslovanja privrede po granama i sektorima
- Newsletter svakog petka sa pregledom najvažnijih ekonomskih i poslovnih vesti iz protekle nedelje. Vesti ukrštamo sa ostalim relevantnim podacima i stavljamo ih u ekonomski i politički kontekst.
- Na zahtev korisnika, kao ekskluzivan proizvod radimo - "tailor made" analize pojedinih industrija, grana, sektora, kao i izveštaje o poslovanju i profilima kompanija, njihovih menadžera itd. prema narudžbi klijenta

SADRŽAJ U OVOM BROJU

str

- 04** • Šta se prodaje u Komercijalnoj banci?
 - 09** • Milica Bisić: Kako smanjiti poresko opterećenje zarada?
 - 10** • Privredni rast u 2019. biće manji od planiranih 3,5%
 - 12** • Priprema je tajna uspeha inicijalne javne ponude
 - 14** • Velika Britanija i EU u vremenskom tesnacu oko Bregzita
-

ŠTA SE PRODAJE U KOMERCIJALNOJ BANCI?

*Finansijski analitičari:
Ivan Stamenković i Nikola Vučković*

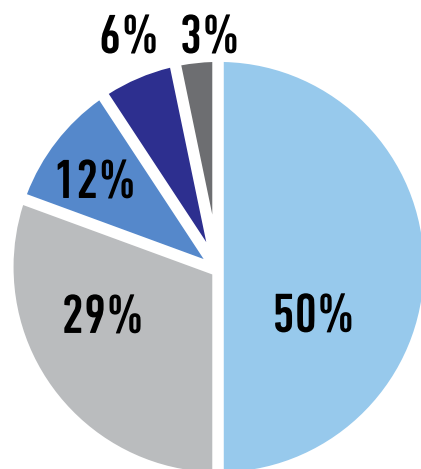
Komercijalna banka je osnovana 1970. godine. Akcijski kapital od 335,4 i ukupni kapital od 519,1 miliona evra svrstava je u top pet banaka na tržištu Republike Srbije. Banka trenutno zapošljava oko 3000 radnika. Analizom je obuhvaćen pregled vlasničke strukture Komercijalne banke, opšte informacije, informacije o akcijama Komercijalne banke i analiza poslovanja.

Analizom poslovanja obuhvaćen je period od 2010. do trećeg kvartala 2018. godine što je poslednji period za koji postoje relevantni podaci. U skladu sa Zakonom o bankama, Komercijalna banka je, kao i sve druge banke, registrovana kao akcionarsko društvo (a.d.). Banka je zvanično osnovana 1970. godine, dok je od 1992. godine poznata u javnosti u sadašnjem formatu i strukturi.

Najveći akcionar Komercijalne banke je Republika Srbija, sa 41,75% akcija, dok je drugi najznačajniji akcionar Evropska banka za obnovu i razvoj sa 24,43% akcija. Najznačajnije akcionare Komercijalne banke, pored države i EBRD, predstavljaju inostrani investicioni fondovi. Detaljniji pregled akcionara se može videti u tabeli ispod.

	AKCIONAR	% AKCIJA
1	REPUBLIKA SRBIJA	41,75%
2	EBRD LONDON	24,43%
3	IFC CAPITALIZATION (EQ) FUND LP	10,14%
4	DEG-DEUTSCHE INVESTITIONS -UND	4,59%
5	SWEDFUND INTERNATIONAL AKTIEBO	2,29%
6	JUGOBANKA U STEČAJU	1,91%
7	BDD M&V INVESTMENTS AD BEOGRAD	1,90%
8	KOMP. DUNAV OSIGUANJE ADO	1,72%
9	EAST CAPITAL - EAST CAPITAL BALK	1,16%
10	GLOBAL MACRO CAPITAL OPPORTUNI	0,77%
11	STANKOM CO	0,69%
12	GLOBAL MACRO ABSOLUTE RETURN A	0,54%
13	SOCIETE GENERALE SRBIJA	0,48%
14	FRONT. MARK. OPPORTUN. MASTER	0,40%
15	EAST CAPITAL - EAST CAP. EASTERN	0,37%

PET NAJZNAČAJNIJIH AKCIONARA

- REPUBLIKA SRBIJA
- EBRD LONDON
- IFC CAPITALIZATION (EQ) FUND LP
- DEG-DEUTSCHE INVESTITION-UND
- SWEDFUND INTERNATIONAL AKTIEBO

Na Beogradskoj berzi listirane su opšte akcije Komercijalne banke, sa pravom glasa. Pripadaju Standard Listingu, koji broji kompanije čijim hartijama se aktivno trguje. Hartijama kojima se svakodnevno trguje u velikom broju pripadaju Prime Listingu gde je trenutno listirano 4 kompanije (Aerodrom Nikola Tesla, Energoprojekt, Fintel energija i NIS).

Prosečan dnevni promet akcija u 2018. godini je 5,900,311 RSD, sa prosečnim brojem transakcija od 2,66.

Prosečna zarada po akciji iznosi 472,14 RSD, dok je odnos cene i zarade po akciji 5,04. Cena akcije u odnosu na knjigovodstvenu vrednost akcije iznosi 0,64, što govori da je akcija potcenjena.

POKAZATELJI

Tržišna kapitalizacija	40.026.735.280
EPS	472,14
P/E	5,04
P/B	0,65
ROE	0

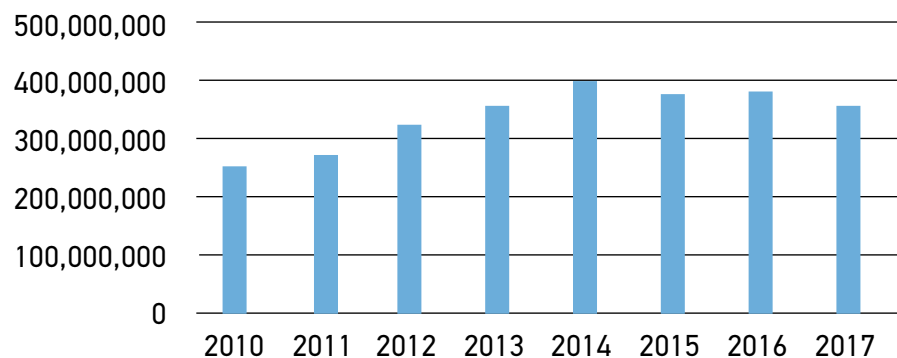
Pokazatelji su izračunati prema podacima iz poslednjeg godišnjeg bilansa.

GODIŠNJE STATISTIKE ZA 2018. GODINU

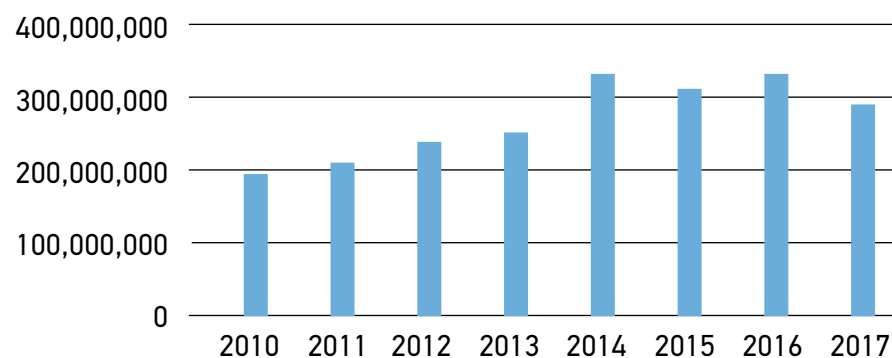
Prosečan promet	5.900.311
Prosečan broj transakcija	2,66
VWAP	1.911

Na osnovu grafičkog pregleda ukupne aktive banke moguće je primetiti stabilan rast u periodu od 2010. do 2014. godine, nakon kog dolazi do blagog pada od 4% zbog otpisa nenaplativih kredita. Svakako aktiva banke je na nivou od cca 400 mlrd RSD proteklih 5 godina. Depoziti banke prate stabilan rast aktive, oni učestvuju sa 80% u ukupnim izvorima finansiranja banke. Na kraju trećeg kvartala 2018. depoziti su na nivou od 307 mlrd RSD.

AKTIVA BANKE

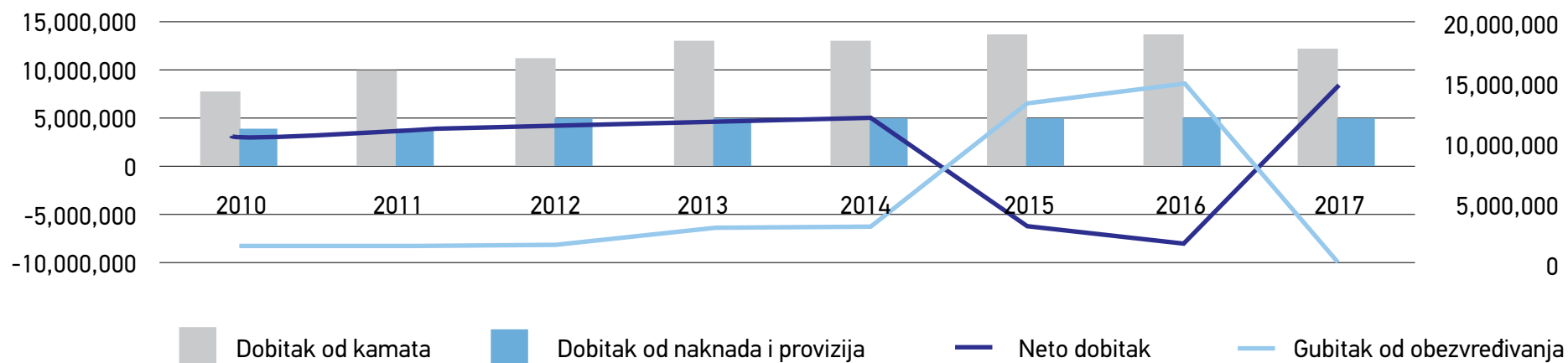

DEPOZITI

Neto dobitak banke u periodu od 2010. do 2014. godine ima trend rasta, dok u 2015. i 2016. godini možemo primetiti gubitak koji se pojavljuje usled otpisa visoke vrednosti nenaplativih kredita. U 2017. godini dobitak je 41% viši nego u 2014. godini kada je prikazan najviši dobitak pre otpisa nenaplativih kredita i iznosio je 8,1 mlrd RSD. U 2018. godini zaključno sa trećim kvartalom, neto dobitak iznosi 6,5 mlrd RSD.

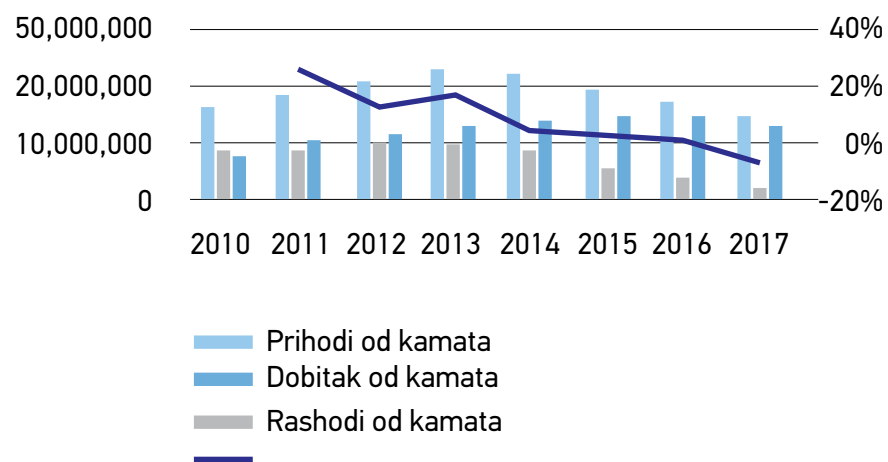
KRETANJE DOBITKA/GUBITKA

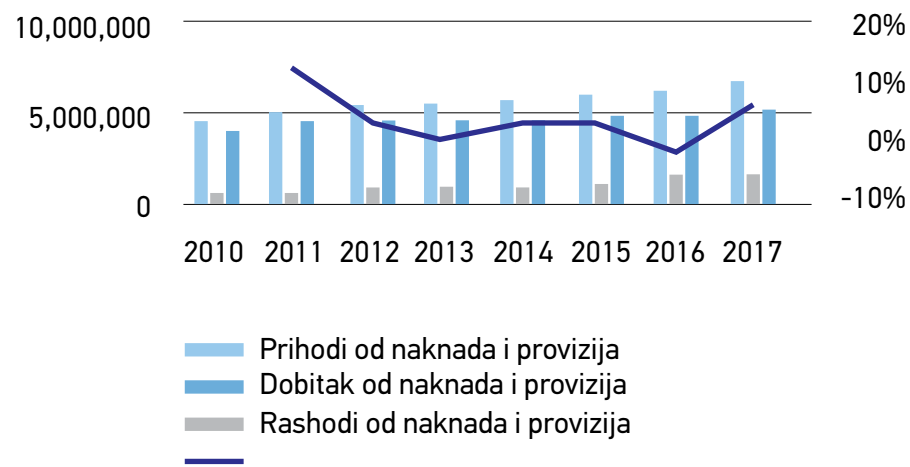
U strukturi prihoda najznačajniji prihodi su od kamata i naknada provizija, ove dve vrste prihoda donose 99% ukupnih prihoda banke. Prihod od kamata je imao trend rasta u periodu od 2010. do 2014. godine, kada dolazi do pada ukupnog prihoda od kamata, međutim iako je nakon 2014. došlo do pada ukupnog prihoda od kamata, dobitak od kamata se zadržao na nivou od cca 13 mlrd RSD. Dobitak od kamata na kraju trećeg kvartala 2018. godine iznosi 9,5 mlrd RSD.

Prihod od naknada i provizija ima stabilan trend rasta od oko 3,5% godišnje, dok rast dobitka od provizija nije u korelaciji sa rastom prihoda od provizija, međutim na godišnjem nivou je stabilan tokom posmatranog perioda i iznosi prosečno 4,8 mlrd RSD. Na kraju trećeg kvartala 2018. godine dobitak od naknada i provizija iznosi 3,8 mlrd RSD.

KAMATE

NAKNADE I PROVIZIJE

KAKO SMANJITI PORESKO OPTEREĆENJE ZARADA?

*Milica Bisić,
redovna profesorka na Fakultetu
FEFA i poreski stručnjak*

Već duže vreme privrednici najveće zamerke upućuju visini poreskog opterećenja zarada i radu Poreske uprave, posebno zbog kašnjenja povraćaja poreza na dodatu vrednost. Najčešći odgovor Ministarstva finansija je da će poresko opterećenje zarada biti smanjeno, a Poreska uprava reformisana.

Vidljivi rezultati modernizacije Poreske uprave se tek očekuju, dok je simboličan korak u smanjenju poreskog opterećenja zarada učinjen: ukinut je doprinos za osiguranje za slučaj nezaposlenosti na teret poslodavca u iznosu od 0.75% zarade. Sada je opterećenje prosečne neto zarade 62%, a bilo je 63,1%. U apsolutnim ciframa, reč je o nižim troškovima po zaposlenom sa prosečnom platom od 510 dinara mesečno, ili 6.124 dinara godišnje. U kojoj meri ovo smanjenje podstiče pojedinačne poslodavce na investicije ili zapošljavanje - prilično je upitno.

S druge strane, fond iz kojeg se isplaćuju naknade i druga prava nezaposlenim licima ima gubitak, prema podacima za 2017. godinu,

od oko 10 milijardi dinara. Ukupno posmatrano to izvesno nisu mala sredstva.

Ovaj kontrast pojedinačno malog „dobitka“, a ukupno nemalog „gubitka“, je čest u odmeravanju pojedinačnih i opštih dobitaka i gubitaka javnih politika.

U konkretnom slučaju ukazuje i na osnovnu prepreku za smanjenje poreskog opterećenja zarada: 87% ovog opterećenja čine doprinosi, odnosno ukupno gledano skup sistem obaveznog socijalnog osiguranja čijim su uslugama njegovi korisnici nezadovoljni.

Drugim rečima, značajnije fiskalno rasterećenje zarada zahteva ozbiljnu reformu sistema socijalnog osiguranja, uključujući, kako reviziju obima prava tako i mreže ustanova koji ga čine. U ovom trenutku nije izvesno kada će ova pitanja doći na dnevni red. A dok se to ne desi, ni opterećenje zarada ne može biti značajnije smanjeno.

PRIVREDNI RAST U 2019. BIĆE MANJI OD PLANIRANIH 3,5%

Kvartalni monitor

Ekonomska politika Srbije formulisana je na osnovu procene da će rast BDP u 2019. godini iznositi 3,5%. To je bila realna procena na osnovu informacija koje su bile raspoložive u periodu kada je utvrđivana ekonomska politika za ovu godinu. Međutim, nakon toga u evropskim privredama i u samoj Srbiji nastupio je niz nepovoljnih procesa koji mogu da utiču da rast BDP u 2019. godini bude manji od planiranih 3,5%. Nakon četiri godine ekspanzije evropske privrede, od sredine prethodne godine, a naročito u četvrtom kvartalu, značajno usporavaju rast. Na nivou Evropske unije međugodišnji rast BDP je usporen sa oko 2,4% u prvom kvartalu na 1,2% u poslednjem kvartalu 2018. godine. U četvrtom kvartalu prošle godine najvažniji ekonomski partneri Srbije značajno su usporili međugodišnji rast - Nemačka je ostvarila rast od 0,6%, a Italija od samo 0,1%. Usporavanje rasta još uvek nije zahvatilo zemlje Centralne i Istočne Evrope, što nije iznenađujuće jer njihovi privredni ciklusi kasne za 2-3 kvartala u odnosu na velike zemlje Zapadne Evrope. U četvrtom kvartalu 2018. godine prosečan međugodišnji rast u šest zemalja CIE, za koje postoje podaci iznosio je blizu 5%, ali će rezultat biti verovatno nešto slabiji kada postanu dostupni podaci za ostalih pet zemalja CIE članica EU.

Mada je prilično izvesno da je četvorogodišnja ekspanzija evropskih privreda završena sredinom prethodne godine, još uvek nije sigurno da li će nakon toga nastupiti samo usporavanje rasta ili će se dogoditi umerena ili snažna recesija.

Nakon Drugog svetskog rata razvijene privrede su u proseku nakon 3-4 godine ekspanzije ulazile u period sporijeg rasta koji je obično trajao oko dve godine, da bi nakon toga ponovo ušle u ekspanziju. Recesije koje se karakterišu padom privredne aktivnosti u većini evropskih zemalja bile su relativno retke, poput krize tokom 70-tih godina prošlog veka koja je uzrokovana rastom cena nafte ili recesije 2008-2009. godine.

Na nivou pojedinačnih zemalja recesije su bile češće i one su uglavnom bile posledica problema u finansijskom sektoru ili u javnim finansijama u tim zemaljama. Mada su najave nove velike svetske recesije prisutne već nekoliko godina, za sada je verovatnije da će u većini zemalja doći do usporavanja rasta, a da će samo neke zemlje koje se suočavaju sa unutrašnjim finansijskim i drugim problemima imati pad privredne aktivnosti (npr. Italija).

Usporavanje rasta privrede Srbije počelo je u trećem kvartalu prethodne godine, da bi se se u četvrtom kvartalu dodatno pojačalo. Nakon visokih međugodišnjih stopa rasta u prvoj polovini 2018. godine od 4,9%, u trećem kvartalu rast je opao na 3,8%, a u četvrtom na 3,5%. Na osnovu podataka za industrijsku proizvodnju očekujemo da će rast u poslednjem kvartalu biti revidiran na dole kao i da će rast u celoj 2018. godini iznositi oko 4,2% umesto preliminarno procenjenih 4,4%.

Ostvarenim stopama rasta BDP u prošloj godini značajno je doprineo visok rast poljoprivredne proizvodnje od preko 16%, koji je posledica njenog oporavka od izuzetno sušne 2017. godine. Da je poljoprivredna proizvodnja imala uobičajeni rast od 3-4%, ukupni BDP u prošloj godini bi porastao za 3,3%, dok bi u poslednjem kvartalu međugodišnja stopa rasta iznosila 2,5%.

Usporavanje privredne aktivnosti u Srbiji u drugoj polovini godine je široko rasprostranjeno i ono obuhvata neke od najvažnijih delatnosti kao što su industrija i građevinarstvo. Dok je industrijska proizvodnja u celoj 2018. godini porasla za 1,3% u poslednjem kvartalu je opala za 2%, a u decembru za preko 6%. Slično tome, građevinarstvo je u 2018. ostvarilo rast do 13,9%, a u poslednjem kvartalu rast je iznosio samo 3%.

Stoga je važno pitanja koji su faktori uticali na usporavanje privrede Srbije tokom druge polovine 2018. godine, kao i da li se radi o faktorima koji će imati uticaj na rast privrede u 2019. godini. Jedna od mogućnosti je da je usporavanje privrede Srbije posledica usporavanja rasta zapadnoevropskih privreda. Ovo objašnjenje je malo verovatno jer usporavanje evropskih privreda nije negativno uticalo na druge zemlje CIE, pa procenjujemo da nije ni na Srbiju. Potvrda toga je solidan rast izvoza Srbije tokom cele 2018. godine (određeno usporavanje je ostvareno tek u decembru), kao i snažan rast stranih direktnih investicija. Negativan uticaj

usporavanja evropskih privreda na privredu Srbije ispoljiće se tek u 2019. godini.

Uzroke uporavanja privrede Srbije u drugoj polovini 2018. godine, treba tražiti u unutrašnjim faktorima, kao i u regionalnim problemima. Jedan od unutrašnjih faktora koji je uticao na usporavanja privredne aktivnosti je pad proizvodnje uglja i električne energije tokom druge polovine godine. Razlozi ovog pada za sada nisu poznati javnosti, ali je moguće da su ponovo u pitanju loše planiranje i upravljenje EPS- om. Slično, pad proizvodnje u automobilskoj industriji je posledica specifičnih problema u FIAT-u, a ne opšteg trenda koji postoji u Evropi i svetu. Konačno, uvođenje prohibitivnih carina od 10%, a potom do 100% na izvoz na Kosovo i Metohiju, koji u ukupnom robnom izvoza Srbije učestvuje sa oko 3% je uticao na uspravanje izvoza Srbije, a time i rast BDP u poslednja dva meseca 2018. godine.

Na osnovu sada dostupnih informacija može se proceniti da će rast privreda Srbije biti manji od planiranih 3,5%, ali još uvek ne postoje dovoljno informacija na osnovu kojih bi se mogla napraviti pouzdanija procena rasta BDP u ovoj godini. Takva procena će biti moguća u periodu april- maj, nakon što budu poznati podaci o rastu BDP u zemljama EU i Srbiji u prvom kvartalu 2019. godine. Tada će biti izvesnije da li su evropske privrede suočene sa usporavanjem privredne aktivnosti ili sa manje ili više snažnom recesijom.

Takođe, očekujemo da će do tada javnosti biti poznato koji su uzroci pada proizvodnje uglja i struje i do kada će oni biti otklonjeni, kao i koliko će kvote EU uticati na proizvodnju čelika u Srbiji, a moguće da će i planovi FIAT-a u pogledu proizvodnje u Srbiji biti jasniji. Očekujemo da će se do tada razjasniti i situacija sa carinama koje su vlasti Kosova i Metohije uvele na proizvode iz Srbije.

KAKO DO USPEŠNE INICIJALNE JAVNE PONUDE?

PwC
Ivana Stanković,
Sava Laketić

Inicijalna javna ponuda (IPO) je prvo emitovanje akcija jedne kompanije na berzi i predstavlja prelazak iz jednog od zatvorenih oblika u javno otvoreno akcionarsko društvo. IPO pomaže finansiranje privrede zahvaljujući prikupljanju sredstava od strane kompanija koje izlaze na berzu i omogućava određivanje tržišne vrednosti kompanija u realnoj ekonomiji. Ove tradicionalne funkcije berze, danas se dopunjuju uslugama kliringa i poravnanja, prodajom tržišnih podataka i indeksa i drugim uslugama. Iako su se funkcije berzi razvile, osnovna uloga je i dalje prikupljanje kapitala od strane kompanija koje izlaze na javno tržište.

Ali šta jedan IPO čini uspešnim? Neki od najvažnijih pokazatelja uspeha su:

Prikupljeni kapital: Pet najvećih izlazaka na evropska javna tržišta u 2018. godini uključuju kompanije Knorr-Bremse (EUR 3,8mlrd., Dojče berza), Siemens Healthineers (EUR 3,6mlrd, Dojče berza), SIG Combibloc Group (EUR 1,7mlrd, Švajcarska berza), DWS Group GmbH & Co KGaA (EUR 1,3mlrd, Dojče berza) i Aston Martin Lagonda Global Holdings (EUR 1,2mlrd, Londonska berza), koje su prikupile gotovo 12 milijardi evra.

Svaka kompanija koja izlazi na berzu ima postavljen cilj koliko kapitala želi da prikupi da bi ispunila svoje planove i svaka će znati da li je takav potez bio uspešan, prema nekih svojim merilima i pokazateljima.

Rast cene akcija: Za kompanije na berzi najvažnija je tekuća tržišna cena akcija. Bitan indikator uspeha je rast cena akcija, kako prvog dana trgovanja, tako i tekuće tržišne cene u odnosu na početnu, nominalnu cenu na dan inicijalne javne ponude.

Tržišna vrednost: Velika tražnja za akcijama u inicijalnoj javnoj ponudi tipično ima za rezultat i veću tržišnu vrednost kompanije.

Privlačenje novih kupaca i talenata: Izlazak na javno tržište podiže svest o kompaniji kod potencijalnih kupaca, ali takođe može da pomogne i u zapošljavanju talenata.

Poverenje dobavljača: Dobavljači generalno vide proces izlaska na berzu kao pozitivan korak za kompaniju ka stabilnosti i dugoročnom rastu i razvoju.

Kako učiniti uspeh izvesnijim? Postoji mnogo načina da kompanija koja izlazi na berzu privuče investitore. Generalno, kompanija koja ima

veći rast od industrijskog proseka će lakše privući kako privatne, tako i institucionalne investitore. Neki od elemenata koji mogu da učine IPO uspeh izvesnijim su: veliko i rastuće tržište; jedinstven i diferenciran poslovni model; atraktivan proizvod ili usluga; snažan rast prihoda, sa značajnim i održivim projektovanim rastom; jake margine i generisanje gotovine; iskusni menadžment tim, spreman za javno tržište; dobro postavljeno korporativno upravljanje u finansijskom i operativnom pogledu i sl.

Ovi elementi, uz dobro postavljenu i održivu strategiju čine dobar tzv. equity story za uspešan IPO.

Priprema je tajna uspeha. Planiranje, izvršavanje i upravljanje IPO-om je kompleksan zadatak za svaku organizaciju. Što je kompanija bolje pripremljena, to troškovi samog procesa mogu biti manji, a IPO efikasniji. Tri bitne faze u IPO pripremi su IPO analiza spremnosti, priprema kompanije za izlazak na berzu, ali i priprema kompanije za nastavak poslovanja na javnom tržištu. Presudno je da kompanija razume i prevaziđe eventualne nedostatke pre samog izlaska na javno tržište. Period pripreme kompanija za izlazak na berzu može da varira i često traje od 6 meseci do 2 godine.

Inicijalne javne ponude 2018. godine. U 2018. godini, u Evropi je bilo 313 izlazaka na berzu, u kojima je prikupljeno 36.6 milijardi evra, što

je 19% manje u odnosu na prethodnu godinu (359 inicijalnih javnih ponuda sa prikupljenih 45.1 milijardi dolara).

Po prvi put nakon skoro osam decenija i Srbija se pojavila na IPO evropskoj mapi, izlaskom Fintel energije, proizvođača električne energije iz energije vetra. Inicijalnom javnom ponudom na Beogradskoj berzi, Fintel energija je prikupila oko 6.3 miliona evra (755,2 miliona dinara) za nove investicije u vetroparkove u Srbiji. Na početku trgovanja na Prime listingu Belexa, Fintel Energija imala je tržišnu kapitalizaciju od oko 112 miliona evra. Na Beogradskoj berzi, 20. novembra je počelo trgovanje akcijama ove kompanije, kada je trgovano sa 440 akcija po ceni od 505 dinara. Najveći promet akcijama Fintel energije ostvaren je 7. februara 2019. godine kada se trgovalo sa 1,348 akcija po ceni od 520 dinara, odnosno ukupno nešto više od 700 hiljada dinara.

Da li je Vaša kompanija spremna za izlazak na berzu?

Beogradska berza je uz podršku EBRD-a pokrenula inicijativu za povećanje broja i vrednosti inicijalnih javnih ponuda, a svi zainteresovani mogu dobiti besplatnu podršku kako bi proverili da li je IPO putovanje pravi način za njihov dalji razvoj.

Više informacija na: www.serbiaipo.com

VELIKA BRITANIJA I EU NALAZE SE U VREMENSKOM TESNACU OKO BREGZITA

*Bogdan
Petrović*

Posle debakla Tereze Mej u parlamentu na glasanju o predlogu sporazumnog izlaska UK iz EU koji je odbijen sa istorijski nezabeleženom većinom 230 glasova protiv, otvorene su „sve karte“. Nervoza oko ishoda izlaska UK iz EU je znatno povećana, jer se 29. mart kao dan izlaska približava, a da ne postoji jasna perspektiva šta će se desiti.

U „optimalnom“ scenariju, Tereza Mej će uspeti par nedelja pre 29. marta nekako da „skupi“ dovoljan broj poslanika, na primer uz pomoć dela opozicionih laburista. U tom slučaju ekonomske posledice Bregzita biće minimalne, pošto se u prelaznom periodu (do kraja 2020. godine) predviđa potpuno isti trgovinski režim kao i do sada (UK ostaje u carinskoj uniji bez prava glasa). Doduše, sve dok se ne usaglasi trajni trgovinski sporazum, time se neće rešiti međusobni odnos na dugoročnoj bazi. Treba imati u vidu da ako se odluka o usvajanju „dila“ Tereze Mej usvoji uz pomoć opozicionih poslanika, preti da dođe do raskola unutar Konzervativne stranke (ali i Laburističke) sa nesagledivim posledicama na politički sistem, uz verovatni pad vlade,

nove izbore i mogućnost pokretanja novih sporova u nameri da se „raskinu stege“ koje će biti nametnute sa postojećim dogovorom. Ako se ne postigne nikakva odluka do 29. marta, po pravilu sledi takozvani „tvrđi Bregzit“, odnosno napuštanje EU bez sporazuma. To podrazumeva da će se u odnosima između nekadašnje članice i ostatka EU uspostaviti carinski režim po pravilima Svetske trgovinske organizacije. Da ne bi došlo do prekida avio i pomorskog saobraćaja, biće neophodno u kratkom roku postići velikih broj posebnih ugovora, u protivnom može doći do potpunog prekida saobraćaja. Ovakav režim podrazumeva uspostavljanje carinske (i inspeksijske) kontrole na granicama. To bi, bar u kratkom vremenskom periodu, dovelo do stvaranja ogromnih gužvi na lukama sa obe strane Kanala, kao i posebne probleme sa graničnom kontrolom na Irskom ostrvu, nestašicu roba na ostrvu i prekid određenih proizvodnih ciklusa. Niz kompanija planira da se dislocira sa ostrva, prognoze Engleske banke su prilično sumorne, a čini se izvesnim da će u slučaju „tvrđog Bregzita“ u UK nastupiti recesija.

Međutim, situacija je za obe strane nepovoljna. UK neuporedivo više uvozi robe iz ostatka EU nego što izvozi, pa će najveći problem imati izvoznici u VB, jer će se suočiti sa carinskim postupkom (i sa mogućnosti da UK njihove proizvode nabavlja sa istim carinama povoljnije iz ostatka sveta). Samo Irska izvozi preko 5 milijardi evra, pretežno hrane, pa su već zatražili i finansijsku podršku Brisela zbog neminovnih gubitaka. Preko 30.000 francuskih firmi izvozi u UK. Briselski budžet će biti uskraćen za zamašnih 40 milijardi evra koliko je prihvatila da plati Tereza Mej za sporazumni „razvod“. Nemački industrijalci su već upozorili svoju vladu da kontinent čeka moguća recesija u tom slučaju.

Sve više se spominje mogućnost da će Tereza Mej zatražiti prolongiranja roka za Bregzit u nadi da će se nekako ispregovarati povoljniji ugovor ili da će zastrašiti poslanike sopstvene stranke da glasaju za bilo kakav dogovor kako bi izbegli „tvrđi Bregzit“. Takva opcija bi se na kraju svela na kupovinu vremena, kako bi se došlo do prvog ili drugog scenarija.

Nije isključena ni mogućnost da se „poništi“ Bregzit, što je postalo pravno moguće nakon odluke Evropskog suda pravde. Takav scenario gura čvrsto neoliberalno elitno jezgro i iza njega stoji deo poslanika koji pre svega insistiraju na novom referendumu, u očekivanju da će većina glasača drugi put biti protiv Bregzita, zastrašena posledicama izlaska iz EU. Ovakav scenario je veoma opasan, jer postoji mogućnost da se na referendumu potvrdi odluka o Bregzitu i onda jedino preostaje „tvrđi“ izlazak. Ako bi se povukla odluka o Bregzitu putem referendumu ili parlamentarnim manevrom, usledila bi dugotrajna politička kriza u UK, gde bi se postavilo pitanje da li narod uopšte može da ima pravo odlučivanja u najstarijoj evropskoj demokratiji.

Postoji i mogućnost da će u poslednjem času iz Brisela biti ponudeno rešenje koje će zadovoljiti pobunjene poslanike Konzervativne stranke, kako bi se bez trzavica usvojio izmenjeni ugovor za Bregzit, ali se ovakav scenario čini praktično nemogućim jer bi unutar EU nastupili brojni sporovi, posebno sa Irskom.

O NAMA:

ZA DOBRO VOĐENJE BIZNISA, SAME INFORMACIJE NISU VAM DOVOLJNE. ZA PRAVE POSLOVNE ODLUKE POTREBNO JE DA SE ONE STAVE U KONTEKST, DA SE ANALIZIRAJU, POVEŽU I UPOREDE. DAKLE, INFORMACIJE SU NOVAC. BUSINESS INFO GROUP, KAO RENOMIRANA MEDIJSKA KUĆA IZ OBLASTI EKONOMSKOG NOVINARSTVA, POKRENULA JE NOVU USLUGU – BUSINESS INTELLIGENCE UNIT, UZ PODRŠKU USAID-OVOG PROGRAMA IREX.

BUSINESS INTELLIGENCE UNIT VAM NUDI INOVATIVNE ONLINE PROIZVODE:

- Kratke mesečne analize i objašnjenja zvaničnih podataka i ekonomskih pokazatelja
 - Kratke mesečne analize poslovanja privrede po granama i sektorima
 - Newsletter svakog petka sa pregledom najvažnijih ekonomskih i poslovnih vesti iz te nedelje. Vesti ukrštamo sa drugim podacima i stavljamo ih u ekonomski i politički kontekst.
 - Na zahtev korisnika - "tailor made" analize pojedinih industrija, grana, sektora, kao i izveštaje o poslovanju i profilima kompanija, njihovih menadžera itd. prema narudžbi klijenta
 - Naš tim stručnjaka sastavljen je od:
 - Nezavisnih ekonomista/analitičara, profesora fakulteta sa dugogodišnjim iskustvom u analizi podataka
 - Analitičara sa iskustvom u realnom sektoru
 - Novinara sa velikim iskustvom u nalaženju i obradi različitih vrsta informacija
 - Stranih eksperata sa velikim iskustvom u risk advisory oblasti
-

GODIŠNJA PRETPLATA

10 IZDANJA: **80 EUR** *+pdv*

INFORMACIJE:

milena.todorovic@big.co.rs

KONTAKT

*Business Info Group
Bulevar despota Stefana 12/VII 1103 Beograd 4,
+381 11 22 58 891
office@big.co.rs*
